

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.6.3.31>**KRYMINALISTYCZNA CHARAKTERYSTYKA NIELEGALNEGO PRZEJĘCIA POJAZDU****Viktoria Siedakova***adiunkt Katedry Postępowania Karnego**Narodowej Akademii Spraw Wewnętrznych (Kijów, Ukraina)*

ORCID ID: 0000-0003-1966-7912

e-mail: VikSiedakova@ukr.net

Adnotacja. Nielegalne przejęcie pojazdów ma duże zagrożenie społeczne, którego treść z jednej strony wynika z naruszenia bezpieczeństwa ruchu i eksploatacji transportu, a z drugiej strony czyn ten narusza jedno z kluczowych praw konstytucyjnych osoby i obywatela – prawo własności. Publiczne niebezpieczeństwo tego przestępstwa wynika z niekontrolowanego używania pojazdów jako źródeł zwiększonego zagrożenia, co często prowadzi do popełnienia innych przestępstw transportowych. Charakterystyczne jest, że przestępstwa te bardzo często popełniają osoby znajdujące się w stanie nietrzeźwości, które są pozbawione lub w ogóle nie posiadają uprawnień do kierowania pojazdami, nieletnie. Osoby te z reguły nie są w stanie wykonywać w ruchu drogowym niezbędnych funkcji kierowania pojazdem, szczególnie w trudnych warunkach drogowych. Znaczna część nielegalnych przejęć pojazdów odbywa się pod przykrywką zorganizowanych grup przestępczych o jasnej hierarchicznej strukturze z podziałem ról, połączeniami transgranicznymi, wysokim poziomem specjalizacji i wyposażeniem logistycznym.

Słowa kluczowe: cechy kryminalistyczne, elementy, nielegalne przejęcie, pojazd, metodyka, dochodzenie.

CRIMINAL DESCRIPTION OF THE ILLEGAL POSSESSION OF VEHICLES**Viktoria Siedakova***Adjunct at the Department of Criminal Procedures**National Academy of Internal Affairs (Kyiv, Ukraine)*

ORCID ID: 0000-0003-1966-7912

e-mail: VikSiedakova@ukr.net

Abstract. Illegal possession of vehicles poses a significant danger to the public. One of the reasons for that danger is the infringement on traffic safety and operation, and the other is the fact that it undermines one of the key constitutional rights of the individuals and citizens, i.e. the rights to personal property. The public danger of this crime is caused by uncontrolled use of vehicles as sources of potential danger, which often results in other transport crimes. Those crimes are very often committed by individuals who are intoxicated, by those who have no right to drive vehicles or by minors. Those individuals typically unable to drive properly especially under difficult road conditions. Most of the cases of illegal possession of vehicles are organized by criminal groups, with a clear hierarchical structure and distribution of roles with cross-border connections, a high level of specialization and developed logistics.

Key words: forensic characteristics, elements, illegal possession, vehicles, methodology, investigation.

КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА НЕЗАКОННОГО ЗАВОЛОДІННЯ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ**Вікторія Сєдакова***ад'юнкт кафедри кримінального процесу**Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)*

ORCID ID: 0000-0003-1966-7912

e-mail: VikSiedakova@ukr.net

Анотація. Незаконне заволодіння транспортними засобами має велику суспільну небезпеку, зміст якої, з одного боку, обумовлений посяганням на безпеку руху та експлуатації транспорту, а з іншого боку, посягає на одне з ключових конституційних прав особи та громадянина – право власності. Суспільна небезпечність цього злочину зумовлюється неконтрольованим використанням транспортних засобів як джерел підвищеної небезпеки, що нерідко призводить до вчинення інших транспортних злочинів. Характерно, що ці злочини дуже часто вчиняють особи, які перебувають у стані сп'яніння, які позбавлені або зовсім не мають прав на керування транспортними засобами, неповнолітні. Ці особи, як правило, не здатні виконувати у сфері дорожнього руху необхідні функції керування транспортним засобом, особливо за складної дорожньої обстановки. Значна частина незаконних заволодінь транспортними засобами вчиняється під прикриттям організованих злочинних угруповань, що мають чітку ієрархічну структуру з розподілом ролей, транскордонні зв'язки, високий рівень спеціалізації та матеріально-технічного оснащення.

Ключові слова: криміналістична характеристика, елементи, незаконне заволодіння, транспортний засіб, методика, розслідування.

Вступ. Протидія незаконному заволодінню транспортними засобами посідає важливе місце в боротьбі зі злочинністю, оскільки це правопорушення заподіює суттєву майнову шкоду як окремим громадянам, так і державі загалом, а також сприяє вчиненню дорожньо-транспортних правопорушень. Завдані при цьому збитки обчислюються багатьма мільйонами гривень.

Основна частина. Питанням щодо поняття та структури криміналістичної характеристики присвячували свої роботи такі науковці, як В.П. Бахін, В.Д. Берназ, О.М. Колесніченко, В.О. Коновалова, В.С. Кузьмічов, Б.Є. Лук'янчиков, М.В. Салтевський, Л.О. Сергєєв.

Метою статті є огляд елементів криміналістичної характеристики незаконного заволодіння транспортним засобом з урахуванням актуальної слідчої, експертної та судової практики.

Результати. Вперше про криміналістичну характеристику як елемент методики згадується в дисертації Л.О. Сергєєва ще у 1966 році. Так, прийнято вважати, що саме цей автор запровадив у науковий обіг термін «криміналістична характеристика» і тлумачив його як сукупність взаємопов'язаних чинників, що характеризують особливості способів учинення й слідів відповідних видів кримінальних правопорушень, об'єкта посягань, обставин, що характеризують учасників кримінальних правопорушень та їх злочинні зв'язки, час, місце, умови й обстановку вчинення злочину (Zapototskyi, 2018: 40; Sergeev, 1966: 10).

З'явившись у кінці 60-х років, поняття «криміналістична характеристика» привернуло до себе увагу багатьох провідних учених-криміналістів, що досліджували теоретичні та практичні питання методики розслідування окремих видів злочинів (Vozgrin, 2003: 34).

Аналітичний огляд результатів досліджень науковців стосовно трактування досліджуваного поняття дає змогу дійти висновку, що вчені-криміналісти так і не досягли одностайності в баченні змісту й категорій, які охоплює зазначена конструкція. На нашу думку, найбільш вдале визначення криміналістичної характеристики кримінального правопорушення було сформульоване О.М. Колесніченком, який вважав, що це система відомостей про криміналістично значимі ознаки кримінальних правопорушень цього виду, яка відображає закономірні зв'язки між ними й служить для побудови та перевірки слідчих версій для вирішення основних завдань досудового розслідування (Kolesnichenko, 1967: 12).

Погоджуємось із думкою О.О. Ейсмана про те, що криміналістична характеристика служить «стержнем» методики досудового розслідування окремих видів кримінальних правопорушень (Eisman, 1984: 99), для якої головними завданнями є такі:

- 1) розкриття фактичного змісту будь-якої конкретної події та сукупності супровідних обставин як системи послідовних у просторі та часі дій суб'єкта;
- 2) прояснення механізму утворення слідів під час вчинення конкретного кримінального правопорушення із зазначенням його закономірностей, можливих варіантів слідів та їхнього зв'язку між собою;
- 3) визначення шляхів доведення того чи іншого складу кримінального правопорушення у всій сукупності обставин, що підлягають доказуванню у кримінальному провадженні;
- 4) розмежування етапів досудового розслідування кримінального провадження (етапи доказування) залежно від вирішуваних на кожному етапі специфічних завдань (Basalaev et al., 1976: 99).

Криміналістична характеристика незаконного заволодіння транспортним засобом – це система відомостей, розроблена наукою і практикою, що відрізняє його від інших видів кримінальних правопорушень та визначає програму слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій, спрямованих на виявлення, розкриття й розслідування, а також сприяє правильному оцінюванню слідчої ситуації, що склалася, та визначає перспективно-прогностичну оцінку ходу досудового розслідування.

Типовими елементами криміналістичної характеристики незаконного заволодіння транспортними засобами є такі:

- способи вчинення злочину;
- способи приховання незаконного заволодіння транспортними засобами;
- предмет злочинного посягання;
- характеристика особи потерпілого;
- характеристика особи злочинця;
- знаряддя вчинення злочину;
- типова слідча картина.
- обстановка вчинення злочину.

Основними способами вчинення незаконного заволодіння транспортними засобами є такі.

1) Безпосереднє проникнення до місця знаходження транспортного засобу переважно визначається конкретним місцем та умовами стоянки й зберігання транспортного засобу. Для проникнення в гараж правопорушники використовують такі способи:

- перепилювання петель і дужок замків;
- підбір ключів до замків гаража або використання відмичок;
- підкоп під гараж;
- зрив замка за допомогою підручних предметів (лом, металеві прилади);
- зрив замка або дверей з використанням транспортного засобу;
- відгортання або вирізування газозваркою частини металевих стінок гаража або дверей;
- руйнування стін або перекриття гаражів (Bryskovska, 2011: 68; Tishchenko, 2002: 89; Kulmashev, 2004: 230).

Способи проникнення в автотransпортний засіб різняться залежно від кваліфікації особи злочинця. Наприклад, для дій організованих груп найбільш характерні способи, що не завдають істотної шкоди автомобілю. Це пов'язано з тим, що під час злomu товарний вигляд транспортного засобу буде втрачено, а відновлення вимагає додаткових витрат.

2) Умисне увімкнення звукової сигналізації шляхом неодноразового удару по колесу автомобіля зі сподіванням на те, що власник вимкне пристрій, щоб звуки не заважали сусідам. Водночас треба сказати про недосконалість деяких видів протиугінних систем, що обумовлюють їх автоматичне увімкнення внаслідок дії випадкових чинників, таких як коливання температури, звуки грому, авто, що проїжджає повз. Після вимкнення сигналізації злочинці за допомогою механічного злomu проникають в автомобіль.

3) Під час відкритого незаконного заволодіння транспортними засобами вирішальну роль відіграє встановлення безпосереднього контакту з особою потерпілого, а також вплив на неї задля заволодіння автомобілем.

Це може бути здійснено таким чином:

- під виглядом перевірки документів працівниками патрульної поліції з використанням поліцейської форми;
- під час домовленості підвезти до певного місця на стоянці або «голосування» (віктимна поведінка потерпілого найчастіше сприяє неправомірному заволодінню його автомобілем);
- під час стеження за автотransпортом до його випадкової зупинки;
- під час імітування ремонту дороги або поломки свого автомобіля;
- під час заподіяння незначних механічних ушкоджень автомобіля під виглядом ДТП або створення умов, що виключають подальший рух і маневрування автомобіля (притиснення до узбіччя).

У слідчій практиці відомі випадки «кооперації» автовикрадачів із кишеньковими злодіями задля заволодіння автомобілем. У торговому центрі у водія автомобіля, який припаркований на стоянці, спочатку здійснюють крадіжку ключів від транспортного засобу, а згодом оперативно передають їх безпосередньо особі, яка здійснює викрадення автомобіля.

Останніми роками виникають способи незаконного заволодіння автотransпортними засобами у присутності його власника, засновані безпосередньо на довірі до злочинця. Автовласники добровільно віддають свій автомобіль у руки шахраїв, а саме винуватця підставної дорожньо-транспортної події та особи, яка видає себе за робітника автосервісу.

Під час викрадення автотransпортних засобів злочинці використовують найсучасніші досягнення науки й техніки, комп'ютерні системи та нові інформаційні технології. Існує значна кількість пристроїв, за допомогою яких практично кожний має можливість незаконно заволодіти будь-яким автомобілем іноземного виробництва.

4) Одним із поширених способів викрадення автомобілів є зчитування сигналу електронного ключа, який власник носить у кишені. Цей сигнал можна зчитати на відстані 10–15 м, а потім використовувати для викрадення автомобіля.

5) Незаконне заволодіння автомобілем з подальшим оплатним поверненням їх власнику вчиняється, як правило, в таємний спосіб із заздалегідь ретельною підготовкою.

Попередня підготовка розпочинається з вибору предмета злочину (автомобіля) і збирання інформації про власника автотransпортного засобу (або про користувача автотransпортним засобом) – потенційного потерпілого, а саме вивчають його спосіб життя (розпорядок дня, маршрути пересування, матеріальне становище, зв'язки, контактні телефони, звичні місця паркування тощо) (Bryskovska, 2012: 162). Зловмисники враховують також риси особи потерпілих для визначення алгоритму злочинної діяльності, а саме вимагання викупу за повернення викраденого автомобіля, виходячи зі специфічних (зокрема, психологічних) рис потерпілого.

Для цього вчиняють дії, зовні схожі з офіційними, видаючи себе за представників правоохоронних та інших державних органів, зокрема спостереження, опитування громадян, у тому числі легендовані, перехоплення електронної пошти, обстеження автостоянок, місць зберігання автотransпорту, під'їзних шляхів, ділянок місцевості, отримання інформації про встановлені на автотransпортному засобі охоронні і замкаючі засоби, придбання джерел інформації або впровадження членів злочинних груп в охоронні структури автостоянок, а також у фірми й підприємства, що займаються продажем, ремонтом, гарантійним обслуговуванням автотransпортних засобів, встановленням на них охоронних систем (Bryskovska, 2013: 114).

Способи приховування незаконного заволодіння автотransпортними засобами.

Аналіз практики свідчить про те, що більшість автомобілів викрадається задля продажу, при чому кожне десяте авто викрадається на замовлення певної особи. Задля розкомплектації й продажу запчастинами вчиняється близько 20% випадків, решта - задля вчинення іншого кримінального правопорушення.

Саме тому після незаконного заволодіння автотransпортним засобом злочинці негайно переміщують його у відповідний регіон до заздалегідь обумовленого місця, де продають замовнику чи скупникам викраденого; переганяють автомобіль у «відстійник», де він може зберігатись від кількох днів до кількох тижнів. За цей час злочинці виконують заплановані дії (перекрашують викрадені автомобілі, перебивають номери їх кузова чи (і) двигуна, розбирають їх на запчастини тощо).

Способи приховування незаконного заволодіння автотransпортними засобами здебільшого спрямовані на ускладнення виявлення викрадених автомобілів та зводяться до комплексу певних дій.

Предмет злочинного посягання у структурі криміналістичної характеристики відіграє важливу роль як джерело фактичної інформації, що має організаційне й тактичне значення для розслідування та розкриття незаконного заволодіння транспортним засобом.

Автомобільний транспортний засіб (автотранспортний засіб) як предмет злочину, передбаченого статтею 289 Кримінального кодексу України, – це колісний транспортний засіб (автобус, вантажний, легковий автомобіль, причіп, напівпричіп), що використовується для перевезення пасажирів, вантажів або виконання спеціальних робочих функцій (Azarov et al., 2016: 650).

Особа потерпілого. Як показує слідча практика, часто незаконне заволодіння автотранспортними засобами, здійснене певним способом, передбачає вибір не будь-якого, а конкретного потерпілого, тому між особою злочинця й потерпілим часто виникає відповідний взаємозв'язок. Так, за здійснення практично усіх шахрайських дій з автотранспортом і скоєння третини крадіжок, грабежів і розбійних нападів правопорушники знайомляться з жертвою напередодні скоєння кримінального правопорушення, спостерігають за нею і збирають інформацію. Найчастіше це відбувається у разі відвідання особою потерпілого авторинків, автомагазинів, ремонтних майстерень. Саме тут професійні правопорушники визначають майбутню жертву, встановлюють за нею спостереження, вступають у контакт, видаючи себе за досвідчених фахівців, консультантів, торгових посередників або інших осіб, потрібних для клієнтів.

Особа злочинця. Незаконне заволодіння транспортними засобами можна назвати «чоловічими злочинами», адже якщо вони й вчинялися жінками, то лише у співучасті з чоловіком. Так, останнім часом прослідковується тенденція залучення до схем вчинення таких злочинів жінок віком від 20 до 30 років для підшукування власників елітних автомобілів, знайомства, отримання інформації про розпорядок дня жертви, місце та спосіб зберігання таких автомобілів. Запросивши до кафе, ресторану, клубу або кінотеатру, зловмисниця повідомляє посібникам про місце й час перебування власника автомобіля, що сприяє його безперешкодному викраденню.

Незаконне заволодіння транспортними засобами переважно вчиняють злочинні групи (75%), які спеціалізуються на кримінальному автобізнесі. До складу таких організованих злочинних груп входять безпосередні викрадачі транспортних засобів; перевізники; автомобільні слюсарі та механіки, які перебувають згорілі автомобілі з документами; особи, які займаються підробленням чи виготовленням підроблених документів; корумповані працівники правоохоронних органів; розробники спеціальних комп'ютерних програм, сайтів тощо. Організовані злочинні групи беруть під контроль діяльність комерційних структур, що займаються ввезенням і реалізацією автомобілів імпортного виробництва, організують через них збут викрадених автомобілів, зокрема за кордоном. Під їх контролем також опиняються автомобільні заводи, прилеглі до них території, автотраси, малі охоронні підприємства, адміністрації міст, а також регіони, через які здійснюється перегін транспорту. Окрім того, їх члени встановлюють кримінальні зв'язки з працівниками правоохоронних органів.

Знаряддя та засоби вчинення незаконного заволодіння транспортними засобами. Сучасні системи протиугінних пристроїв не можуть перешкодити діям осіб, які обізнані з конструкторськими особливостями транспортного засобу й готуються до заволодіння ним.

Задля стеження за об'єктом злочинці можуть застосовувати спеціальні засоби (фото-, відеоапаратура, мобільні засоби стільникового зв'язку, комп'ютерна техніка, біноклі, пристрої нічного бачення, засоби для прослуховування тощо). Також залежно від мети кримінального правопорушення готуються слюсарні інструменти (ножівки по металу, дрилі, молот), газозварювальне обладнання, засоби подолання різних протиугінних систем та електронних пристроїв. Іноді для викрадення автомобіля використовують інші транспортні засоби (евакуатори, крани тощо). Підготовчі дії можуть займати від кількох днів до кількох тижнів.

Слідча картина. Слідами дій правопорушників під час вчинення ретельно спланованих складних незаконних заволодіння транспортними засобами будуть переважно ідеальні (показання потерпілого, очевидців), а також матеріальні (записи відеокамер зовнішнього спостереження установ, організацій, підприємств, розташованих поблизу місця викрадення, за маршрутом можливого руху викраденого авто, у місцях, куди заїздив потерпілий напередодні викрадення).

Під час незаконного заволодіння автотранспортним засобом з гаража, боксу основну кількість слідів утворюють сліди від механічних знарядь, за допомогою яких здійснюється проникнення (ломи, металева стружка, частинки фарби, деформація металу). Також слід звертати увагу на те, що знаходиться всередині гаража або боксу. Оскільки особисті гаражі, як правило, невеликих розмірів, то правопорушники можуть торкатися стін та інших предметів, на яких залишаються мікрооб'єкти від одягу або взуття. На особі злочинця також можуть залишатися сліди, а саме нашарування від штукатурки, сліди паливно-мастильних матеріалів, таких як масло, бензин, що випадково потрапили на одяг.

Найбільший інтерес для слідчих становить огляд виявленого транспортного засобу, оскільки на ньому залишається безліч слідів. Мікрочастинки, мікросліди, одорологічні сліди, сліди біологічного походження (кров, слина) насамперед залишаються у салоні автомобіля, а саме на ручках дверей, підлокітниках, попільничках, важелях і педалях управління транспортним засобом, дзеркалах усередині і зовні, ручках налаштування магнітол. Особливу увагу слід приділяти автомобільним сидінням. Якщо на них є чохла, то вони підлягають вилученню задля подальшого дослідження щодо виявлення мікрооб'єктів. Також доцільно вилучити зразки ґрунту на педалях управління автомобілем, сліди пальців рук, забруднень рульових колеса й чохла.

На прилеглий території слід шукати сліди переміщення транспортного засобу, його демонтажу, заміни окремих вузлів (частин, агрегатів), номерних знаків. Навколо авто можна виявити сліди взуття (сліди нашарування, відшарування, об'ємні сліди), недопалки, сліди застосування слюсарних інструментів, частинки фарби.

Отже, за дослідженнями слідчої картини можна не тільки успішно розслідувати кримінальне провадження, але й ідентифікувати сліди з аналогічними, виявленими під час огляду в інших кримінальних правопорушеннях.

Місце та час вчинення незаконного заволодіння автотранспортним засобом. Як правило, це відбувається на відкритій, людній, неохоронюваній місцевості головним чином тих автотранспортних засобів, які надовго залишені без догляду (зі стоянок поблизу супермаркетів, ресторанів, спортивних центрів, АЗС, на прибудинковій території за місцем проживання й роботи потерпілого, на неохоронюваних автостоянках, біля концертних залів, парків, готелів, базарів тощо). Іноді трапляються випадки викрадень з приватних гаражів, гаражів та територій підприємств, установ, організацій, інших місць. Останнім часом збільшується кількість фактів заволодіння автомобілями у денний час, коли підвищена ділова активність громадян. Часом таке трапляється на очах у перехожих і потерпілих, що свідчить про зухвалість і підвищену суспільну небезпеку правопорушників. Також можна зазначити кількість незаконних заволодінь автомобільним транспортом за днями тижня, отже, найбільша тенденція спостерігається у понеділок та четвер. Кількість незаконних заволодінь автомобільним транспортом у зимку в більшості регіонів країни мінімальна, оскільки складніше підготовка до скоєння кримінальних правопорушень і приховання транспортного засобу, а також наявні труднощі, пов'язані з перегоном або транспортуванням транспортних засобів у зимових умовах. У весняно-літній період кількість збільшується до максимуму, що обумовлено хорошим станом транспортних комунікацій і чималою кількістю транспорту на дорогах, серед якого легко бути непоміченим.

Висновки. Таким чином, криміналістична характеристика є теоретичним підґрунтям, на якому розробляється методика розслідування злочинів. Криміналістична характеристика незаконного заволодіння транспортним засобом містить такі елементи, як спосіб підготовки, учинення та приховування злочинів; предмет злочинного посягання; відомості про осіб, які вчинили злочини, злочинні групи та особу (осіб) потерпілого (потерпілих); знаряддя вчинення злочину; слідча картина злочину; обстановка вчинення злочину. Пізнання закономірних зв'язків між зазначеними елементами сприяє успішному вирішенню завдань на всіх етапах розслідування та конкретизації застосованих криміналістичних прийомів і засобів.

Список використаних джерел:

1. Басалаев А.Н., Гуняев В.А. Криминалистическая характеристика преступления (общее понятие и практическое значение). *Методика расследования преступлений (общие положения)* : материалы научно-практической конференции (Одесса, 23 ноября 1976 года). Москва, 1976. С. 97–100.
2. Брисковська О.М. Аналіз способу вчинення незаконного заволодіння транспортом – один із важливих напрямів у розкритті злочину. *Актуальні проблеми кримінального права, процесу та криміналістики* : матеріали III міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 10-річчю Міжнародного гуманітарного університету (Одеса, 28 жовтня 2011 року). Одеса : Фенікс, 2011. С. 67–69.
3. Брисковська О.М. Особливості криміналістичної характеристики незаконного заволодіння автотранспортом. *Митна справа*. 2013. № 4 (88). Ч. 2. Кн. 1. С. 113–119.
4. Брисковська О.М. Підготовчий етап вчинення незаконного заволодіння автотранспортними засобами. *Актуальні проблеми розкриття та розслідування злочинів* : збірник наукових праць науково-практичної конференції (Київ, 29 березня 2012 року). Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2012. С. 161–164.
5. Возгрин И.А. Введение в криминалистику: история, основы теории, библиография. Санкт-Петербург, 2003. 475 с.
6. Запотоцький А.П. Теоретичні основи та практика розслідування злочинів у сфері будівництва : дис. ... докт. юрид. наук : спец. 12.00.09. Київ, 2018. 510 с.
7. Колесниченко А.Н. Научные и правовые основы методики расследования отдельных видов преступлений : автореф. дисс. ... докт. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Уголовный процесс, криминалистика, судебная экспертиза». Харьков, 1967. 32 с.
8. Кульмашев Ф.Х. Криминалистическая характеристика способов угона и краж автотранспортных средств. «Черные дыры» в Российском законодательстве. 2004. № 3. С. 229–233.
9. Азаров Д.С., Гришук В.К., Савченко А.В. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. Київ : Юрінком Інтер, 2016. 1064 с.
10. Сергеев Л.А. Расследование и предупреждение преступлений, совершаемых при производстве строительных работ : автореф. дисс. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.09. Москва, 1966. 22 с.
11. Тищенко В.В. Корыстно-насильственные преступления: криминалистический анализ : монография. Одесса : Юридическая литература, 2002. 360 с.
12. Эйман А.А. О содержании понятия криминалистической характеристики преступления. *Криминалистическая характеристика преступлений*. Москва, 1984. С. 98–99.

References:

1. Basalaev A.N., Guniaev V.A. (1976). Kriminalisticheskaia kharakteristika prestupleniia (obshchee poniatie i prakticheskoe znachenie) [Forensic characteristics of a crime (general concept and practical significance)]. *Metodika rassledovaniia*

- prestuplenii (obshchie polozeniia)*: materialy nauch.-prakt. konf. (Odessa, 23 noiabria 1976 g.). M., pp. 97–100. [in Russian].
2. Bryskovska O.M. (2011). Analiz sposobu vchynennia nezakonnoho zavolodinnia transportom – odyń iz vazhlyvykh napriamkiv u rozkrytti zlochynu [Analysis of the method of committing illegal seizure of vehicles – one of the important areas in the detection of crime]. *Aktualni problemy kryminalnoho prava, protsesu ta kryminalistyky*: materialy III mizhnar. nauk.-prakt. konf., prysviachenoj 10-richchiu Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu (Odesa, 28 zhovt. 2011 r.). Odesa : Feniks. pp. 67–69. [in Ukrainian].
 3. Bryskovska O.M. (2013). Osoblyvosti kryminalistychnoi kharakterystyky nezakonnoho zavolodinnia avtotransportom [Features of forensic characteristics of illegal seizure of vehicles]. *Mytna sprava*. № 4 (88). Ch. 2. Knyha 1. pp. 113–119. [in Ukrainian].
 4. Bryskovska O.M. (2012). Pidhotovchyi etap vchynennia nezakonnoho zavolodinnia avtotransportnyimi zasobamy [Preparatory stage of committing illegal seizure of vehicles]. *Aktualni problemy rozkryttia ta rozsliduvannia zlochyniv*: zb. nauk. prats nauk.-prakt. konf. (Kyiv, 29 berez. 2012 r.). Kyiv : Nats. aka. vnutr. sprav, pp. 161–164. [in Ukrainian].
 5. Vozgrin I.A. (2003). Vvedenie v kriminalistiku: Istoriia, osnovy teorii, bibliografiia [Introduction to criminology: history, basics of theory, bibliography]. SPb. 475 s. [in Russian].
 6. Zapototskyi A.P. (2018). Teoretychni osnovy ta praktyka rozsliduvannia zlochyniv u sferi budivnytstva [Theoretical bases and practice of investigation of crimes in the field of construction]: dys. ... dokt. yuryd. nauk :12.00.09. Kyiv, 510 p. [in Ukrainian].
 7. Kolesnichenko A.N. (1967). Nauchnye i pravovye osnovy metodiki rassledovaniia otdelnykh vidov prestuplenii [Scientific and legal foundations of methods for investigating certain types of crimes]: avtoref. dis...dokt. iurid. nauk : 12.00.09 “Ugolovnyi protsess, kriminalistika, sudebnaia ekspertiza”. Kharkov, 32 p. [in Russian].
 8. Kulmashev F.Kh. (2004). Kriminalisticheskaia kharakteristika sposobov ugona i krazh avtotransportnykh sredstv [Forensic characteristics of the methods of theft and theft of vehicles]. “*Chermye dyry*” v Rossiiskom zakonodatelstve. 2004. № 3. P. 229–233. [in Russian].
 9. Azarov D.S., Hryshchuk V.K., Savchenko A.V. (2016). Naukovo-praktychnyi komentar Kryminalnoho kodeksu Ukrainy [Scientific and practical commentary on the Criminal Code of Ukraine]. Kyiv : Yurinkom Inter, 1064 p. [in Ukrainian].
 10. Sergeev L.A. (1966). Rassledovanie i preduprezhdenie prestuplenii, sovershaemykh pri proizvodstve stroitelnykh rabot [Investigation and prevention of crimes committed during construction work]: avtoref. diss... kand. iurid. nauk : 12.00.09. Moskva, 1966. 22 p. [in Russian].
 11. Tishchenko V.V. (2002). Korystno-nasilstvennye prestupleniia: Kriminalisticheskii analiz [Violent Violent Crimes: A Forensic Analysis]: monografiia. Odesa: Iuridicheskaiia literatura, 360 p. [in Russian].
 12. Eisman A.A. (1984). O sodержanii poniatii kriminalisticheskoi kharakteristiki prestupleniia [On the content of the concept of criminalistic characteristics of a crime]. *Kriminalisticheskaiia kharakteristika prestuplenii*. M., pp. 98–99. [in Russian].

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.6.3.32>

POJĘCIE ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ E-ZARZĄDZANIA SĄDOWNICTWEM NA UKRAINIE

Alexey Tereshchenko

student Naukowo-Badawczego Instytutu Prawa Publicznego (Kijów, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0002-0145-7251

e-mail: OI_tereshenko77@ukr.net

Adnotacja. Znaczenie tego artykułu polega na tym, że do tej pory informatyzacja społeczeństwa we wszystkich obszarach stosunków publicznych zachodzi w dość szybkim tempie, więc sfera sądowa nie jest wyjątkiem od tej reguły. Automatyzacja procesów sądowych za pośrednictwem światowej sieci Internet i narzędzia komunikacji mobilnej stały się już codziennością dla Wielkiej Brytanii, więc rozwój i wdrożenie publicznej administracji elektronicznego zarządzania sądownictwem na Ukrainie jest zdecydowanie obowiązkowym procesem. Celem artykułu jest ujawnienie pojęcia publicznej administracji elektronicznego zarządzania sądownictwem na Ukrainie. W artykule ustalono, że publiczna administracja elektronicznego zarządzania sądownictwem na Ukrainie jest wykorzystaniem przez organy administracji publicznej wszystkich środków do organizacji otwartego, wygodnego, terminowego i skutecznego świadczenia usług sądowych za pomocą światowej globalnej sieci Internet i narzędzi komunikacji mobilnej do interakcji między obywatelami, sądownictwem i innymi organami władzy publicznej.

Słowa kluczowe: zarządzanie elektroniczne, informatyzacja, pojęcie, administracja publiczna, sądownictwo, technologizacja.